

krieda - 1.biele *farbivo minerálne*, vyčistený uhličitan vápenatý; biela krieda používaná v maliarstve a kresbe ako *plnidlo* pre *podklady*, pre nastavovanie hustých farieb, pre zosvetlenie farieb, pre zahusťovanie *tmelov* apod.; pri kresbe iným materiálom (*rudka, krieda čierna*) slúži na nasadzovanie svetlých miest; podľa nálezísk sa označuje ako *šampanská, španielska, bolonská, parížska, anglická, nemecká*; má mäkkú *textúru*, malú kryciu schopnosť; je dobrá vo vodových *pojidlách*, stála, miešateľná so všetkými *pigmentmi*; rozkladá sa však aj slabými kyselinami; liehový lak s plavenou kriedou používaný pri *patinovaní zlata* na dosiahnutie matnosti kovu
2.kresbový materiál z farebného prášku s hlinkou, spojených *pojivom*; pozri *gesso, sinopia, dessin aux deux crayons/aux deux crayons; dessin aux trois crayons; modrá kráľovská, modrá Coelinova*

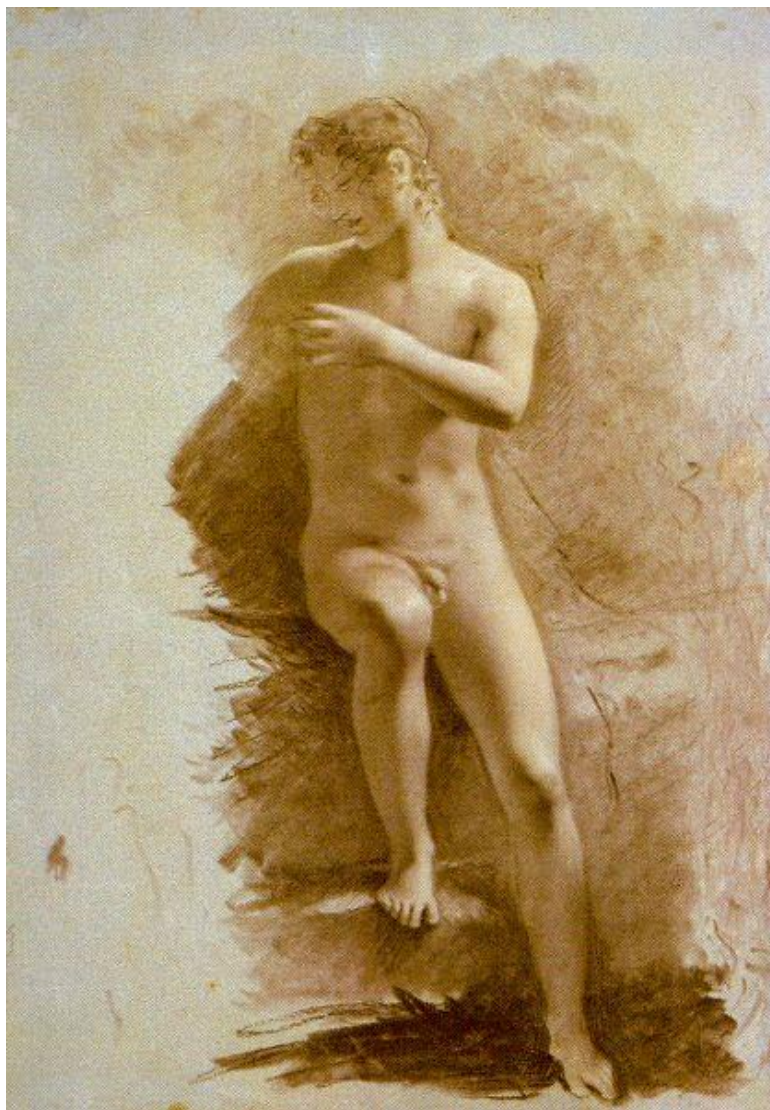
Smith: alternatívne názvy: plavená krieda, *bieloba parížska*; *farbivo anorganické* (prírodné aj syntetické); chemicky: CaCO_3 ; v indexe farieb pod názvom *Pigmentová bieloba 18*; biela - lomená biela farba; *opacita*: rôzna; plnidlo pre vodové farby, *gesso* a *podklady*; v kvalitných maliarskych farbách sa zvyčajne nevyskytuje; uhličitan horečnatý a uhličitan horečnatovápenatý; slúži často ako plnidlo pre olejové farby, nakoľko sú menej reaktívne ako uhličitan vápenatý; pozri *pigmenty a farbiva biele, bieloba*

www: ďalšie názvy pre kriedu sú *creta, melinium*

pozri *chodenie s tromi kráľmi* (www - svätenie)

L. Chéron: Áronova palica zmenená na hada pred faraónom (červená krieda s hnedo-šedým lavírovaním, 1660-1725)

P.-P. Prud'hon: Nahý akademický model (krieda a bieloba, 18.-19.st.)

C. D. Friedrich: Kriedové útesy na Rügen (1818)

krieda bolonská - veľmi jemná, plavením prečistená krieda, ktorá sa používala ako prísada do podkladových náterov obrazov, ako prísada *tmelu* pri *reštaurátorskej* práci a niekedy aj pri povrchovej úprave rezieb

krieda čierna - tiež *krieda talianska*, *krieda kamenná*, *krieda španielska*; prírodná bridlica so silným obsahom uhlíku, zamatovo sýta, bez lesku, s malou príľnavosťou; zafarbená do siva alebo do hneda, zlisovaná do tyčiniek; alebo synteticky vyrábaná zo *sadzi*, *hlínky* a *pojidiel* (glej, *arabská guma*), ktoré ovplyvňujú odtieň do *modrej parížskej*; ľahko sa zotiera, treba ju chrániť *fixatívom*; používaná na kresbu najmä v 16.st., rozšírená najmä v *Taliansku* (pozri *umenie talianske*); spájaná aj s uhlovou kresbou (*Benátky*; pozri *benátska škola*) alebo perovou (pozri *kresba perom/perokresba*) alebo *štetcovou kresbou* (*N. Poussin*, *A. van Dyck*); od klasicizmu ako *podklad čiernej kriedy* slúžil tmavý *papier* a kresba bola dopĺňovaná bielou kriedou (pozri *dessin aux deux crayons*); (*Leonardo da Vinci*, *Tizian*, *Raffael Santi*, *Rembrandt van Rijn*, *Guercino*, *A. Watteau*, *J.-B. Chardin*, *Fr. Boucher*, *T. Gainsbourough*, *J.-F. Millet*, *E. Delacroix*, *H. Toulouse-Lautrec*, *E. Barlach*, *O. Kokoschka*)

www: tiež *havranie striebro*

Guercino: Herkules (čierna krieda, 17.st.)

K. Sokol: Bitka žien (1945)

krieda champagneská - krieda šampanská

krieda kamenná - krieda čierna

krieda litografická - masťná krieda používaná v technike *litografie kriedovej*; pri kresbe jej stopa na litografickom kameni preniká do hĺbky a pri otláčaní viaže na seba valcom nanášanú masťnú *litografickú farbu*; kresba litografickou kriedou vyžaduje kvalitný typ *litografického kameňa* s jemným zrnom (pozri *roztieradlo/poupées*); pri výrobe litografickej kriedy používaný *masť* (pre odolnosť voči kyselinám; pozri *živica*); pozri *Aloys Senefelder*

krieda masťná - krieda s vysokým obsahom olejov > väčšia príľnavosť ako napr. *uhol*; objavená v 16.st.; používaná ako *grafický nástroj* v technike *litografie*; chybne nazývaná *masťný uhol*

Guercino: Štúdia aktu so zdvihnutými rukami (čierna krieda napustená olejom, 17.st.)

krieda nemecká - krieda čierna ťažená z ostrova *Rujana*

krieda parížska - umelá krieda čierna vyrábaná z čierne *lampovej*

krieda plavená - mletá a vodou zmiešaná krieda, používaná pre techniku *gesso* a na bielenie

krieda šampanská/champagneská - typ veľmi kvalitnej kriedy; názov podľa náleziska

krieda španielska - prírodný typ kriedy čiernej; vyrobená lisovaním *bridlice*

krieda talianska - krieda čierna

kriedová kameňotlač - *kameňotlač kriedová*

kriedová litografia - *litografia kriedová*

kriedová technika - *crayonová technika*

kriedový lept -

kriedový papier - *papier kriedový*

kriedový podklad - *podklad kriedový*

kriedový šeps - *šeps kriedový*

Kriemhildy - meno *Gutrune* v *Piesni Niebelungov* a *Gutrune z Prsteňa Niebelungov*; v **Piesni Niebelungov** Siegfried sa dostane do Wormsu na dvor kráľa *Gunthera* a kráľovnej *Grimhildy*; kráľ túži po *Brünnhildy* a kráľovná *Grimhildy* po *Siegfriedovom* magickom prsteni; preto mu dá napíť čarovný nápoj, aby zabudol na sľub, ktorý dal *Brünnhildy*, a oženil sa s kráľovou sestrou *Kriemhildou*; očarovaný Siegfried prisahá vernosť a bratstvo kráľovi *Guntherovi* a za pomoci prilby *Tarnhelm* unesie *Brünnhildy* pre *Gunthera* a pritom si vezme z jej prstu magický prsteň, ktorý jej dal; keď *Brünnhildy* odmieta *Gunthera*, premení sa Siegfried na neho a následne *Gunther* môže naplniť manželstvo; keď videla prsteň na *Siegfriedovej* ruke, premklo ju strašné podozrenie, že Siegfried,

ktorého považovala za vazala svojho manžela, si prepožičal podobu Gunthera, aby ju uniesol cez ohnivé plamene, a že jej švagriná Kriemhilda nemá žiadnu úctu k nej, ako svojej panej a kráľovnej; pri vchode do katedrály Kriemhildy s Brynhild začali hádku, ktorá je hodna vstúpiť do kostola ako prvá, či z nich Brynhild ako manželka kráľa, alebo Kriemhild ako manželka vazala; Kriemhild sa nad tým zasmiala, že počas svadobnej noci za Brunhildy neprišiel Gunther, ale Siegfried a nazvala ju konkubínou svojho manžela; na základe tejto urážky Kriemhilda vstúpila do katedrály ako prvá; spor pokračoval a Kriemhildy nechtiac prezradila *Hagenovi*, nevlastnému bratovi kráľa Gunthera a zákernému nepriateľovi Siegfrieda, manželove zraniteľné miesto na inak nezraniteľnom tele (na chrbte, kam sa mu nedostala *Fafnirova* krv, bol zraniteľný); pred odchodom Siegfrieda na lov s Guntherom a Hagenom Kriemhildu sužovala zlovestná predtucha; kajala sa, že prezradila tajomstvo svojho manžela, ale ona nebola schopná presvedčiť Siegfrieda, aby zostal a nešiel na lov; na love Hagen s tichým súhlasom Gunthera zákerne bodol Siegfrieda do chrbta a potom prikázal, aby mŕtvolu odniesli Kriemhilde; horko bedákala nad jeho smrťou a potvrdila si svoje dohady, kto je zodpovedný za jeho smrť; trvala na tom, že podľa starobylého zvyku, rytieri prítomní na love museli pristúpiť k telu Siegfrieda; sotva prišli k nemu Hagen, rany na tele mŕtveho sa otvorili a začali krváčať; keď sa Siegfriedovi ľudia chystali zbraňami zaútočiť na Hagena a pomstiť svojho pána, Kriemhilda ich múdro zastavila; po slávnostnom pohrebe sa Siegfriedovi ľudia vrátili do Xantenu a Kriemhilda zostala vo Wormse pod podmienkou, že Hagen jej nebude chodiť na oči; tri a pol roka po smrti svojho manžela Kriemhildy nehovorila so svojim bratom Gunterom, až prišiel k nej s prosbou o zmierenie a bolo mu odpustené; ovdovená Kriemhilda zostala vo Wormse a po troch rokoch tam tajne dala previezť aj poklad rýnskych *Nibelungov* (nestotožňovať zo zlatom *Rýnskych panien*), ktorý bol jej svadobným darom; zradný Hagen z obavy, aby kráľovná poklad nerozdala svojim rytierom, zvrhol obrovské bohatstvo na dno Rýna; po trinástich rokoch od Siegfriedovej smrti sa ovdovená kráľovná vydala za hunského vladára Etzela (Atilu) a po siedmich rokoch manželstva mu porodila syna; ani po trinástich rokoch pobytu na hunskom dvore však nezabudla na zradu Hagena a Gunthera, ktorej sa na Siegfriedovi dopustili; požiada svojho manžela Etzela, aby pozval jej burgundských príbuzných na svoj hrad (Burgundi sú v tejto časti eposu nazývaní Nibelungovia); burgundskí Nibelungovia napriek opodstatneným obavám sa vydali na cestu do ríše Hunov (oblasť územia obývaného Frankami); na Etzelovom dvore došlo medzi hosťami ku krvavej bitke, v ktorej boli všetci Burgundania povraždení; Kriemhilda dala sťat' Gunthera a Hagena zabila vlastnou rukou Siegfriedovým mečom; za trest, že sa „odvážila zabiť hrdinu“, zavraždil ju jeden z burgundských vazalov, Hildebrand; za všetkým bol poklad Nibelungov, ku ktorému sa ľudia mohli dostať len ľst'ou a priniesol im nešťastie a smrť

[https://it.wikipedia.org/wiki/Gudrun_\(mitologia\)](https://it.wikipedia.org/wiki/Gudrun_(mitologia))

<https://en.wikipedia.org/wiki/Gudrun>

<https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%85%D0%B8%D0%B%D1%8C%D0%B4%D0%B0> (Siegfried a Pieseň Nibelungov)

https://www.google.sk/search?q=kriemhild&esqv=2&biw=1858&bih=990&tbn=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwi1yc2DxvvPAhXoO5oKHZ_vCcQQsAQIKg&dpr=1

J. H. Füssli: Kriemhilda ukazuje Guntherovi prsteň Nibelungov (ilustrácia k Piesni Niebelungov, 1807)

J. H. Füssli: Kriemhilda vidí mŕtveho Siegfrieda (ilustrácia k Piesni Niebelungov, 1807)

J. H. Füssli: Kriemhildu strašia jej výčitky (ilustrácia k Piesniu Niebelungov, 1807)

J. H. Füssli: Kriemhilda ukazuje Hagenovi hlavu Gunthera (ilustrácia k Piesni Niebelungov, 1807)

J. H. Füssli: Kremhilda objíma mrtvého Siegfrieda (1817)

krígel' - *nádoba* na pivo, s vrchnákom i bez neho; pozri *holba*

T. Ramsay: Lutnista (1620)

H. Francken II: Zátišie (17.st.)

E. von Grützner: Popoludnie (1900)

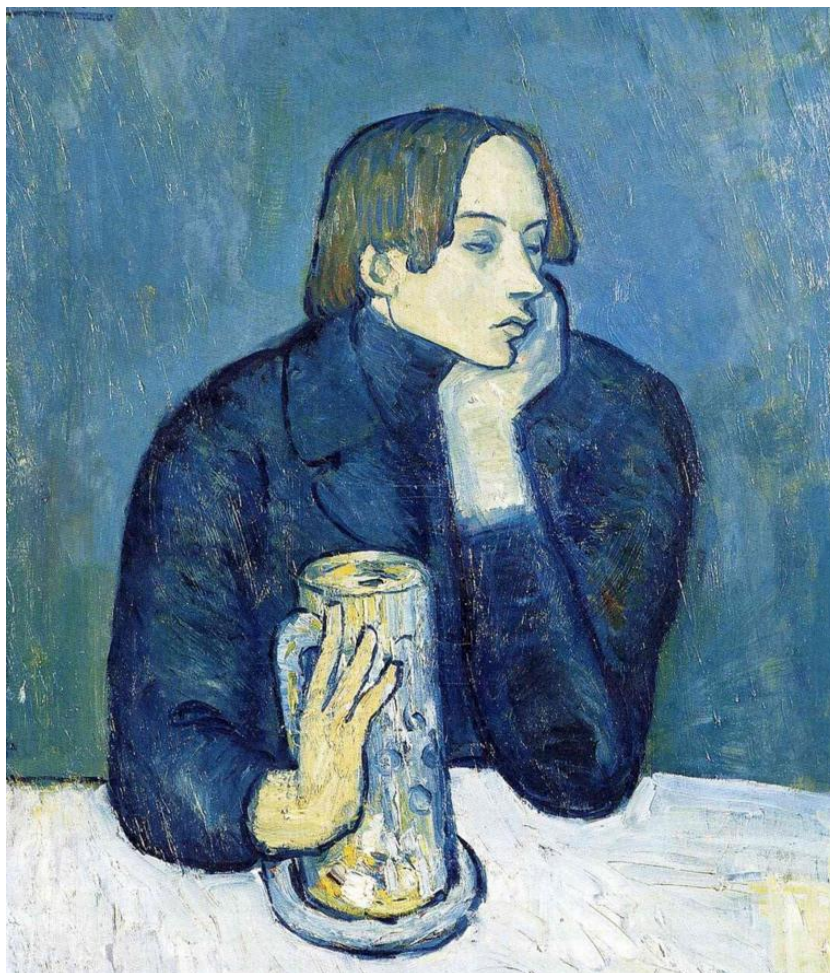

E. von Grützner: Mních fajčiaci cigaru (1897)

E. Majsch: Zátišie (1866)

P. Picasso: Jaime Sabartes. Pivo (1901)

krinolína - rokoková objemná *sukňa* kruhového, neskoršie aj oválneho *pôdorysu*, vystužená konštrukciou *panierom*; bohato zdobená kaskádami farebných čipiek (najmä zlatá a strieborná), pentlí, umelými kvetinami; „veľká krinolína“ s efektanou dvojitou sukňou nosená pri oficiálnych a reprezentačných príležitostiach na panovníckom dvore; kratšia a menej široká krinolína určená na menšie spoločenské príležitosti; postupne vrchná sukňa dvihnutá a nariasená pomocou všívaných šnúr (*à la polonaise*); pozri *móda: rokoko*

B. J. Fulcran Roger, Prossline: Portrét Márie Antoinety (farebná litografia)

Krios - Kreios

Kristín - spolu so sv. Kordulou zemskí patróni Moravy; pozri Jan Sarkander; *kresťanskí svätci; zemskí patróni*

Kristína - pozri *kresťanskí svätci*

<https://www.beloit.edu/nuremberg/inside/about/content13.html> (životopis)

H. Schedel (grafik): Mučenica Kristína (Norimberská kronika, 1493)

kristológia - christológia

*Kristov božský pôvod - Ježišov božský pôvod

*Kristov hrob - podľa evanjelistu Matúša prijal Kristove telo Jozef z Arimatie a uložil ho svojho nového hrobu, ktorý mal vytesaný v skale; pozri hrob skalný, Boží hrob

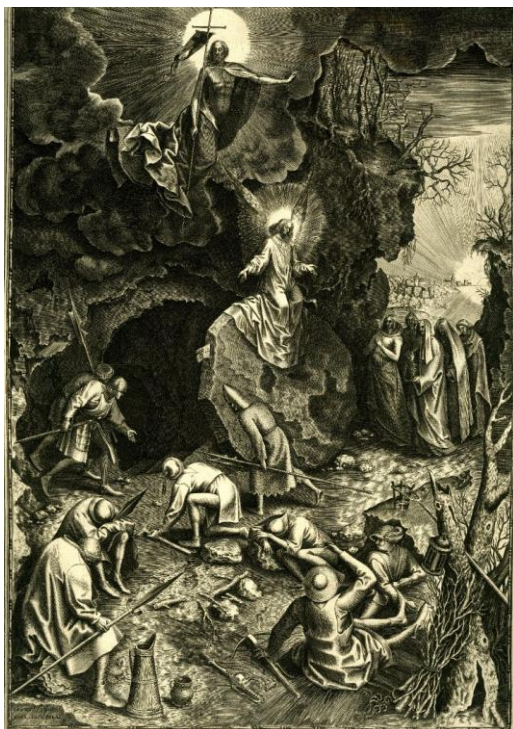
Keller: cesta od oblúka „*Ecce homo*“, kde kedysi bola Pilátova súdna sieň, po úzkej ceste Via dolorosa k chrámu Božieho hrobu nie je dlhá viac ako tisíc krokov; roku 326 postavil cisár Konštantín nádherný náhrobok nad práve objaveným Ježišovým hrobom; bohato zdobené stĺpy podopierali strechu z pozlátených trámov, ako sa dozvedáme zo starých cestopisov a starokresťanských malieb; dnes sa v chráme Božieho hrobu tiesni veľký počet tmavých kaplniek, v ktorých si každé kresťanské vyznanie našlo miesto na svoju modlitbu; z kaplnky božieho hrobu vedú do hĺbky vychodené stupne; končia sa pri kamennej jaskyni, v ktorej je vytesaný dva metre dlhý hrob; tento hrob je hrobom jednotlivca, ale z vtedajšej doby sa našlo v Palestíne vyše tisícok hrobov a všetko to boli *nekropoly*, rodinné hrobky, preto vzniká otázka, či je to naozaj Ježišov hrob; miesto Ježišovho hrobu v čase jeho súčasníkov upadlo do zabudnutia, lebo jeho vystúpenia vzrušovali myseľ v Jeruzaleme iba krátky čas; na určitú dobu sa Ježiš stal epizódou, ktorú prekryli zdanlivo dôležitejšie udalosti: židovské povstanie a zbúranie jeruzalemského chrámu; až keď sa Ježišovi prívrženci stali historickým javom (r. 40-50), začali spomínať jeho meno

Nový biblický slovník: dnes sa v Jeruzaleme ukazujú ako miesto hrobu Ježiša Krista dve lokality; jednou je kostol Svätého hrobu, druhou hrob v záhrade; nanešťastie bolo vždy obtiažné objektívne túto otázku vyriešiť, lebo identifikácia miesta je pre rôzne náboženské skupiny dôležitým bodom viery; kostol Svätého hrobu stojí na mieste Venušinho chrámu, ktorý dal odstrániť cisár Konštantín, keď zistil, že okupuje sväté miesto; tradícia prvého miesta Božieho hrobu tak v tomto prípade siaha prinajmenšom do 4.st.; avšak vzhľadom na zásahy cisárov Tita v 1.st. a Hadriana v 2.st. musíme identifikáciu považovať za neistú; súčasnými vykopávkami sa aspoň vysvetlil fakt, že tradičné miesto ležalo za hradbami mesta; na druhej strane nálezy z kostola dokladajú hrob o niečo neskorší, ako by mohol byť hrob pravý; druhá lokalita, hrob v záhrade, bol prvý raz preskúmaný r.1849; tamojší skalný útvar pripomína lebku (*Golgota*) a poloha miesta súhlasí s

biblickými údajmi; nejestvuje však žiadna tradícia, ktorá by tento nárok podporovala; každá identifikácia zostáva iba úvahou; zato pomerne presne sú zmapovaná tradícia pohrebu v židovskej Palestíne (*Pohreb Krista, Ukladanie do hrobu*); kostol Svätého hrobu stojí na mieste Venušinho chrámu, ktorý dal odstrániť cisár Konštantín, keď zistil, že okupuje sväté miesto; tradícia prvého miesta Božieho hrobu tak v tomto prípade siaha prinajmenšom do 4.st.; avšak vzhľadom na zásahy cisárov Tita v 1.st. a Hadriana v 2.st. musíme identifikáciu považovať za neistú; súčasnými vykopávkami sa aspoň vysvetlil fakt, že tradičné miesto ležalo za hradbami mesta; na druhej strane nálezy z kostola dokladajú hrob o niečo neskorší, ako by mohol byť hrob pravý; druhá lokalita, hrob v záhrade, bol prvý raz preskúmaný r.1849; tamojší skalný útvar pripomína lebku (*Golgota*) a poloha miesta súhlasí s biblickými údajmi; nejestvuje však žiadna tradícia, ktorá by tento nárok podporovala; každá identifikácia zostáva iba úvahou; zato pomerne presne sú zmapovaná tradícia pohrebu v židovskej Palestíne (*Pohreb Krista, Ukladanie do hrobu*); pokladáme za mimoriadne nepravdepodobné, že by „miesto Lebky“ (*Golgota*) nebolo známe pred 135 po Kr.; okrem toho na počiatku 4.st. palestínsky kronikár Eusebius z Caesarey (260-339 po Kr.) a autor univerzálnej svetovej kroniky, bol presvedčený, že sa Ježišov hrob nachádzal pod rímskym chrámom zasväteným bohyni Afrodite, snáď pod Venušínym chrámom, ktorý dal zbudovať rímsky cisár Hadrian; toto miesto detailne popísal kresťanský pútnik Arculf, ktorý roku 670 po Kr. navštívil Boží hrob; nanešťastie bolo toto miesto neskoršie zakryté mramorovými doskami; Arculfov opis zodpovedá buď zvyčajnému žľabovému *arkosoliu* (aké nie je možné datovať pred 2.st.po Kr.), alebo typu hrobu opísaného pod heslom *Pohreb Krista*; taký hrob je pred rokom 135 mimoriadne vzácny (nie však nemožný); posledné židovské monumentálne hroby v Jeruzaleme pripadajú do obdobia pred povstaniami Židov v rokoch 66-70 a 132-135 po Kr.; záhradný hrob na Olivovej hore ako Ježišov hrob prvý raz označený v 19.st.; od tých čias sa stal atraktívnym miestom pre zbožných návštevníkov; jeho hodnota spočíva v tom, že ukazuje prostý, v skale vytesaný hrob, v prostredí blízkom evanjelickému príbehu; nerobí si však nárok na autenticitosť a bol stotožnený s Kristom na základe aplikovateľnosti; jednotlivé žľaby zapustené do troch stien pohrebnej komory (nie pod arkosoliami) sú novozákonnému Jeruzalemu cudzie; súčasná archeologický výskum ich datuje do doby železnej (asi 7.st.pr.Kr.)

-na správe Chrámu Božieho hrobu sa podieľa 6 kresťanských cirkví; celé stáročia prebiehal v chráme boj medzi západnými a východnými cirkvami o takmer každé miesto v chráme; nakoniec si cirkvi chrám rozdelili, dokonca si podelili sochy a mozaiky; stalo sa tak roku 1852 a trvá to dodnes; iba jedno miesto patrí do spoločného vlastníctva, maličká hrobná kaplnka, v ktorej leží kameň, ktorý zakrýval Ježišov hrob; v chráme Božieho hrobu jestvujú posledné tri zastávky krížovej cesty: miesto, kde stál kríž, miesto, kde Ježiša zložili z kríža a Boží hrob; nad miestom, kde stál kríž je oltár a pod ním diera do ktorej, ak človek vloží ruku, môže sa dotknúť miesta golgotskej skaly, kde stál kríž; v chráme sa nachádza aj mramorová doska, na ktorej Ježiša údajne natierali vonnými olejmi; dvere chrámu na noc zatvára palestínsky moslim, ktorého úrad je dedičný; ide o najstaršieho syna jeruzalemskej rodiny, ktorej v 12.st. sultán Saladin odovzdal kľúče do opatrovania, aby zabránil sporom cirkví a nočným bitkám o najlepšie miesta v chráme

Hall: strážcom Kristovho hrobu bol *archanjel Uriel/Ariel*; bol zobrazovaný pri výjavoch Kristovho *Zmŕtvychvstania* alebo pri prázdnom hrobe

P. Brueghel St.: Vzkriesenie Krista (16.st.)

A. Dürer: Vzkriesenie (Medirytinové pašie, č.15, 1512)

*Kristov klinec - klinec Kristov

*Kristov kríž - kríž, na ktorom bol *Ježiš Kristus* ukrižovaný na *Golgote*; podľa kresťanského mýtu zhotovený z dreva *stromu poznania* (Biedermann), podľa iného mýtu z *imela*, ktoré sa potom zmenilo na rastlinu; Kristov kríž mal tvar *kríža latinského*; pozri *crux commisa*, *crux immissa*; *ukrižovanie*; *krucifix*

*Kristov krst - Krst Ježiša

*Kristov monogram - monogram Kristov

*Kristov rodokmeň/genealógia Krista - 1.Kristov rodokmeň
2.koreň Jesse/strom Jesse

Heriban: v evanjeliách sa uvádzajú dva na sebe nezávislé rodokmene *Ježiša Krista*; jeden v Matúšovi (1,2-17) a druhý v Lukášovi (3,23-38); podľa mienky všeobecne prijatej *exegétmi* obidva rodokmene treba chápať ako osobitný literárny druh, ktorého prvotným cieľom je ohlasovať posolstvo o pôvode *Ježiša Krista* a netreba ho považovať za historický dokument; preto je takmer nemožné tieto dva rodokmene zjednotiť ani dať do súladu; rôzne hypotézy, ktoré sa snažia uspokojivo a presvedčivo vysvetliť rozdielne meno *Jozefovho* otca (Matúš uvádza meno *Jakub*, Lukáš meno *Heli*) sa považujú za číre dohady; Matúš predstavuje *Ježišov* rodokmeň v troch sériách číselnou symbolikou štrnástich pokolení; prvú, zakladateľskú sériu predstavuje praotec *Abrahám* a jeho pokolenie; druhú sériu, v ktorej vrcholia izraelské dejiny, predstavuje *Dávid* so svojím pokolením; tretiu sériu predstavuje *babylonské zajatie* ako najnižší bod vyvoleného národa, ktorý sa blíži k naplneniu času, t.j. k narodeniu *Ježiša Krista*, pravého *Abrahámovho* syna, nesplodeného síce *Jozefom*, ale počatého *Duchom Svätým*; je možné, že *evanjelista Matúš* úmyselne necháva v poslednom období iba trinásť pokolení, aby upozornil čitateľa na mimoriadnu okolnosť počatia *Ježiša*, ktorý má byť ohlasovaný nielen ako syn *Abrahámov* a *Dávidov*, ale predovšetkým ako *Syn Boží* a prisľúbený *Mesiáš*; *evanjelista Lukáš* sleduje vo svojom rodokmeni opačný poriadok a vedie čitateľa od *Ježiša* k *Adamovi*, ba až k samotnému *Bohu*, od ktorého *Adam* pochádzal; *Ježiš* teda nie je synom *Jozefovým*, „ako sa myslelo“, ale *Synom Božím*; *Lukášov* rodokmeň so 77 príslušníkmi slúži na vydvihnutie univerzalizmu *spásy* celého ľudstva, ktorý je charakteristickým posolstvom tretieho evanjelistu: *Ježiš* je nový *Adam* a *Boží Syn*, hlava nového ľudstva, ktorého *Boh* poslal všetkým ľuďom; je príznačné, že *Lukáš* vsunul svoj rodokmeň *Ježiša* medzi jeho pokrstenie (3,21n: „Ty si môj milovaný Syn...“) a jeho pokúšanie na púšti (4,1-12: „ak si *Boží Syn*...“); *Heriban* používa označenie evanjelista v odbornom biblistickom termíne, ktorý sa v prípade *Kristovho* rodokmeňa neprekrýva iba s postavami autorov kanonických

evanjelií, a ani tohto tretieho evanjelistu presnejšie nešpecifikuje; z predstavy Kristovho rodokmeňa, začínajúceho sa kráľom Dávidom, a z textu *Izaiáša* je odvodená myšlienková a umelecká podoba koreňa Jesse; pozri Jechonja, *genealogická tabuľka*

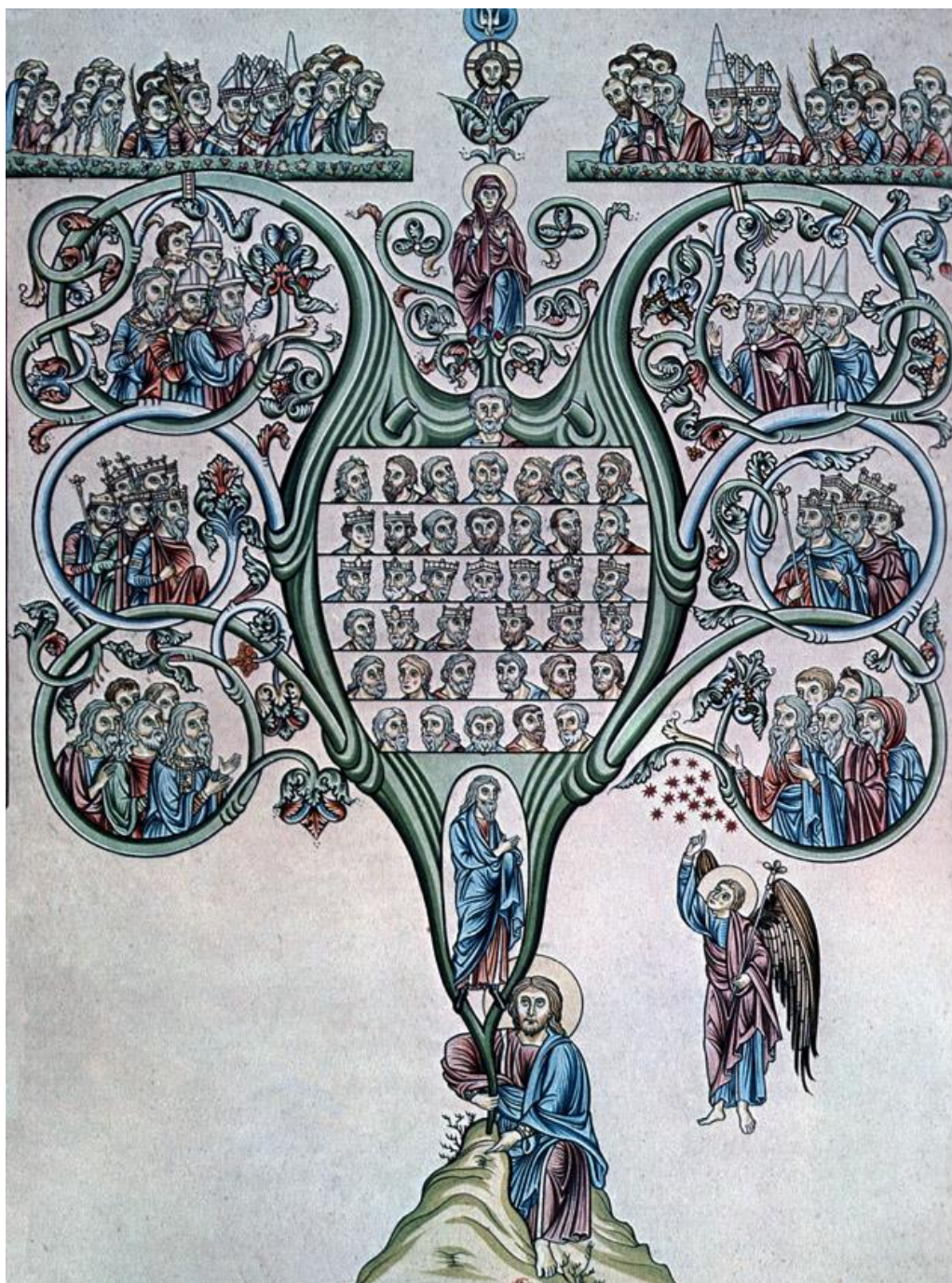
Genealógia Krista (Book of Kells, 8.-9.st.)

Predkovia Krista (Codex aureus Laureshamensis, 910)

Herrada z Landsberka: Genealogia Krista (Hortus deliciarum, 12.st.)

Genealógia Ježiša Krista a Kristus Pantokrator (mozaika južnej kupole exonartexu kostola Chora, Istanbul, Turecko, 14. st.)

M. Wolgemut, H. Schedel (tlač): Kristov rodokmeň (kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

M. Wolgemut, H. Schedel (tlač): Kristov rodokmeň (ľavá strana, kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

M. Wolgemut, H. Schedel (tlač): Kristov rodokmeň (pravá strana, kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

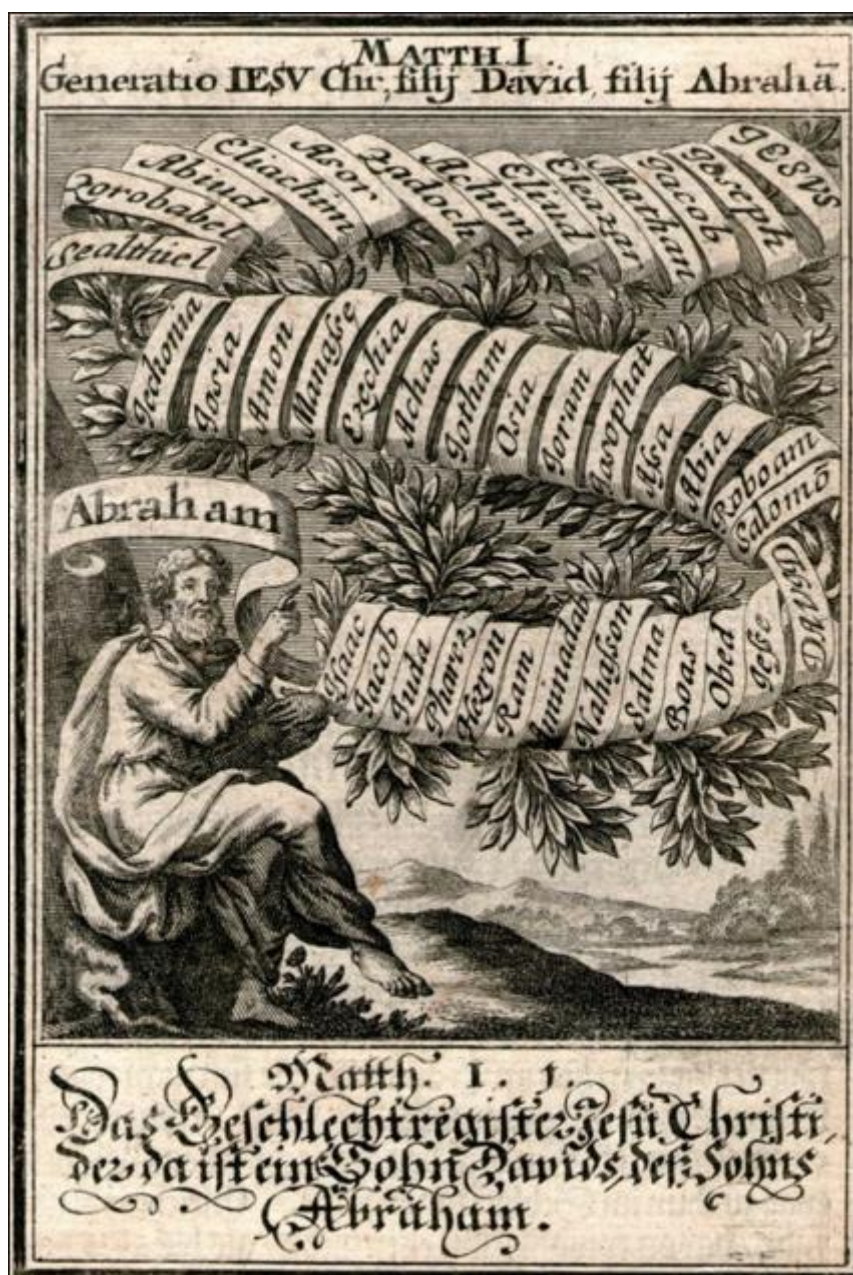

J. D. Müller: Genealógia Krista (drevorez, 1690)

Ch. van Sichem II : Strom života (koreň Jesse, drevoryt, 1646)

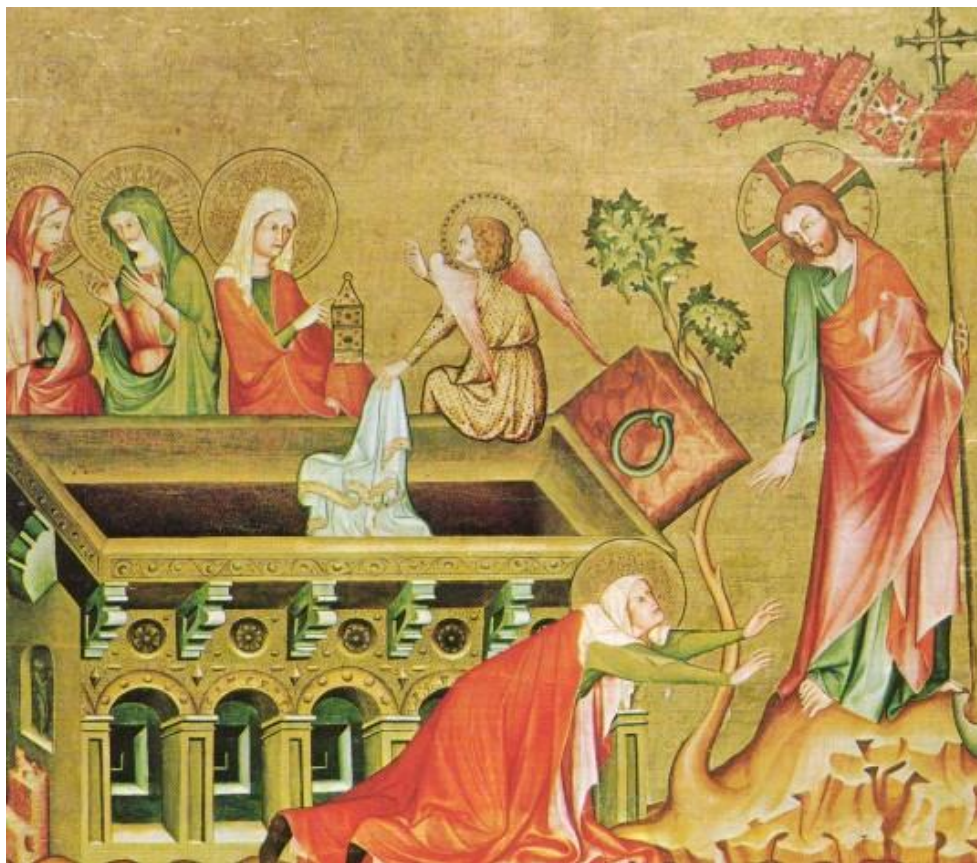

J. Ch. Weigel: Rodokmeň Ježiša Krista (medirytina z Bible ectypa, 1695)

*Kristov rubáš - pozri *La Sacra Sidone*

[https://fr.wikipedia.org/wiki/Suaire_\(textile\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Suaire_(textile))

Zbožné ženy pri hrobe. Noli me tangere (Psalterium Ingeborg, 12.st.)

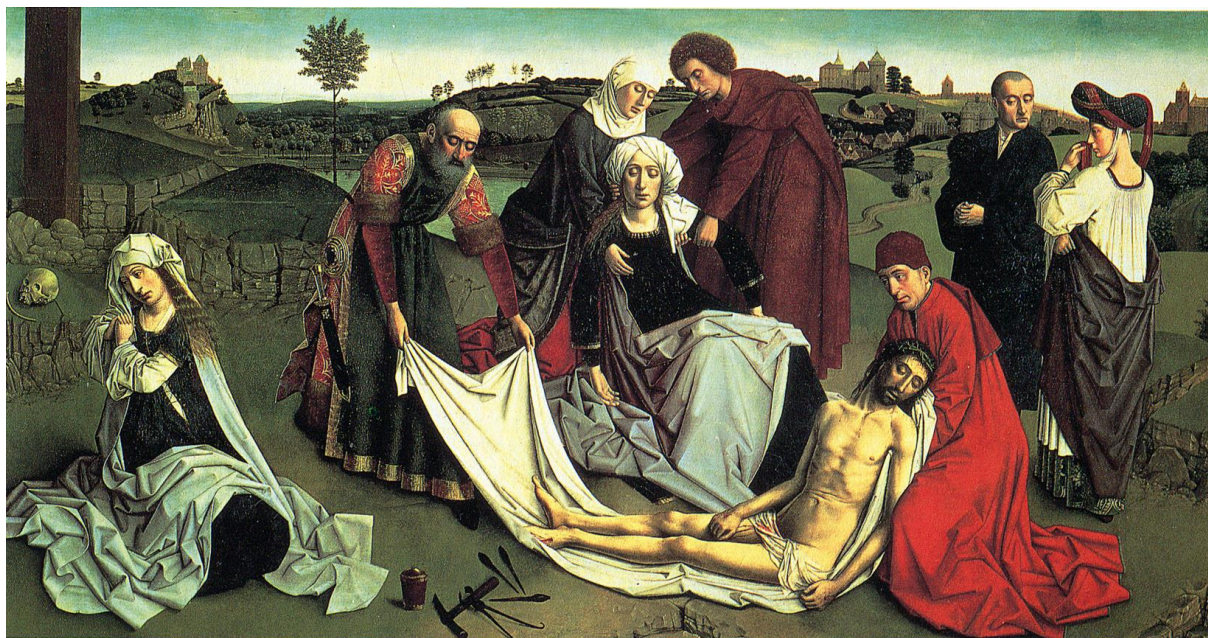

Snímanie z križa, Pohreb Krista (iluminácia z Psaltéria svätého Ľudovíta, 1253-1270)

G. Clovio: Príprava Krista na pohreb (16.st.)

P. Christus: Oplakávanie Krista (1460)

H. van der Goes: Oplakávanie Krista (po 1479)

P. P. Rubens: Snímanie z kríža (1616-1617)

Neznámy maliar (pôvodne Slovenský maliar zo začiatku 18.st.): Svätý Ján a svätý Peter pri Kristovom hrobe (1700–1730)

L. Orsi: Kristus zomrel pre milosrdenstvo a spravodlivosť (2.pol. 16.st.)

J. Tissot: Panna Mária bozkáva Ježiša pred jeho zabalením do rubáša (1894)

E. Manet: Mŕtvy Kristus s anjelmi (1864)

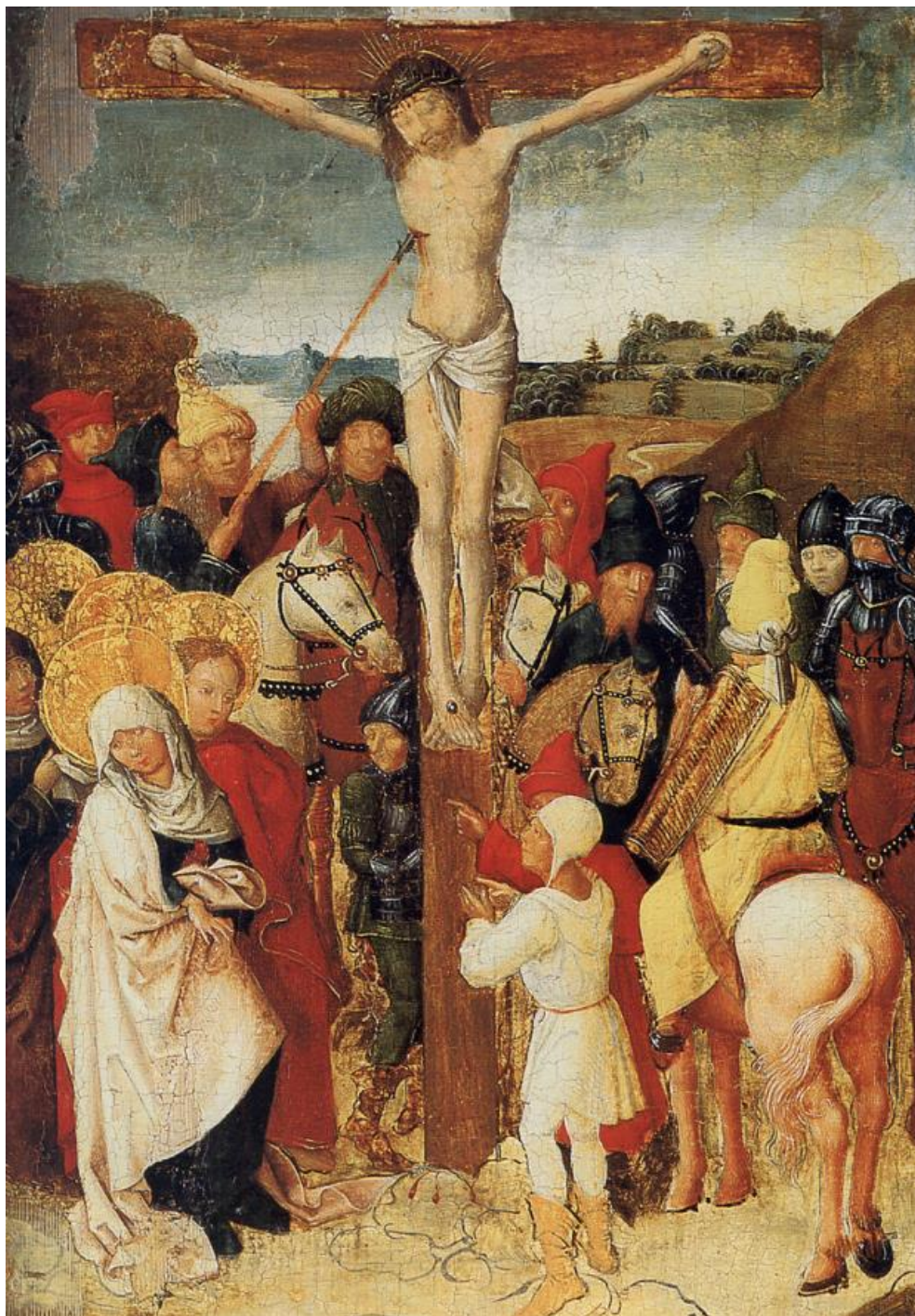
*Kristov stromček/Kristov strom - stromček Kristov

*Kristov trň - tzv. trň Kristov

*Kristova krv - Kristova krv v kresťanskej teológii sa odkazuje jednak na fyzickú krv preliatu Kristom na kríži, ktorou veriaci dosiahnu spásy; za druhé Kristova krv predstavuje sviatosť prítomnú v eucharistii, ktorá je podľa katolíkov, ortodoxných cirkví, anglikánov a luteránov rovnaká, ako krv preliata na kríži a Kristus je v nej prítomný; rímsko-katolícka cirkev používa termín transsubstanciácia (premena chleba a vína na telo a krv Kristovu); ten istý termín a výklad používa aj východná ortodoxia; ná príliš autoritatívne už použil rovnaký termín; oddanosť Kristovej krvi bol mimoriadny fenomén flámskej zbožnosti v 15.-16.st., ktorý viedol k ikonografii *fontány krvi* a *krvi z piatich svätých rán* (pozri *prameň života*); námety boli zaznamenané v *Bruggách* prinajmenšom do 12.st. a v 13.st. viedli k zakladaniu kaplniek Svätej krvi; obrazy Kristova krv patrí do súboru stredovekých mystických námětov a alegórii ako je *mystický mlyn*, niektoré typy *studne života*; pozri *prameň života*, *ikonografia iluminovaných rukopisov*

https://en.wikipedia.org/wiki/Blood_of_Christ

Anonym: Svätá krv (panel opátstva Weingarten, 1489)

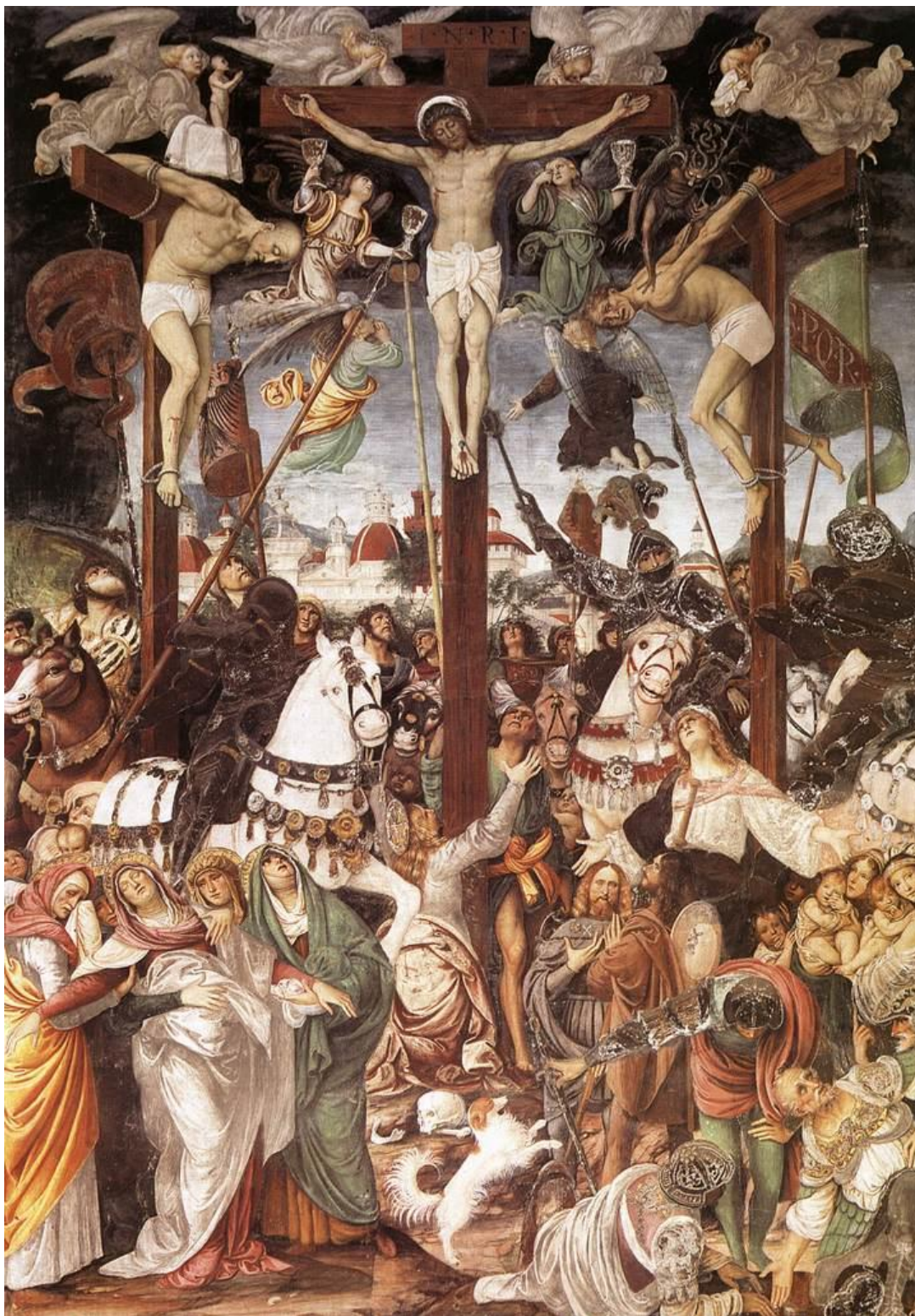
P. Schiavo: Ukrižovanie (15.st.)

Ukrižovanie s dvoma zlodejmi obklopené pašiovými scénami (rytina, 1480-1500)

G. Ferrari: Ukrižovanie (freska kostola S. Maria delle Grazie, Varallo Sesia, Taliansko, 1513)

*Kristova nevesta - nevesta Kristova

*Kristove muky (ikona) - Tkáč: v malokarpatskej oblasti sa vyskytuje zvláštny typ *ikony*, zvaný Kristove muky; pozostáva z výjavov zobrazujúcich Kristovu *križovú cestu*; je veľmi blízky západnej stredovekej grafike; jednotlivé výjavy vytvárajú reťaz a sú zoradené zľava doprava (pozri *smer*); hoci hornej časti dominuje motív *Ukrižovania*, nie je ústredným obrazom, ale tvorí rovnocenný námet k ostatným výjavom, pre ktoré je typická zvláštna krutosť namierená proti moci zla, sugestívne vzbudzovanie pocitu *ošklivosti* a akási sociálna *mystika*; pozri *imago clipeata*

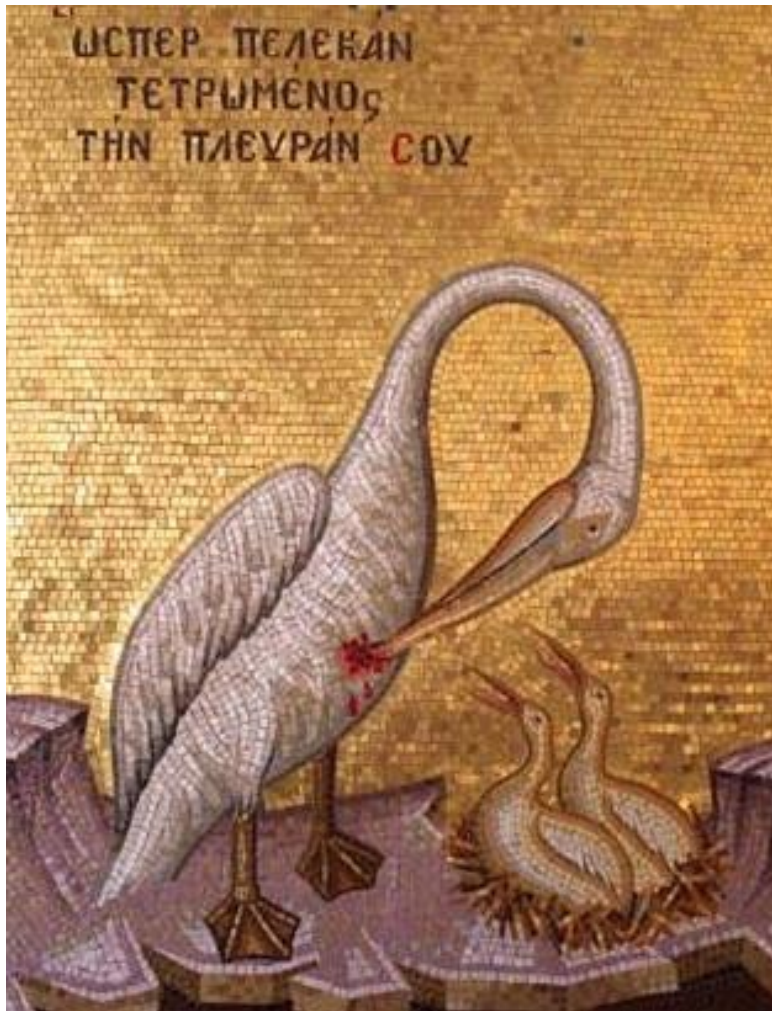
*Kristove rany - pozri *Päť rán Kristových*

*Kristove roky - ľudský vek 33 rokov, v ktorom bol *Kristus* ukrižovaný; sv. *Augustín* sa domnieval, že v deň *Posledného súdu* predstúpia pred Krista všetci v tomto veku bez ohľadu na vek, v ktorom zomreli; podľa toho zobrazované postavy vo výjave *Posledného súdu* (Hall); v Kristových rokoch zomrel *Alexander Veľký*; pozri *epitaf*; *flagelanti*

*Kristove symboly - pozri *baránok Boží*, *dobrý pastier*, *alfa omega*, *crux gemmata*, *svastika trojramenná*, *rohový kameň*, *kohút*, *diviak*, *lev*, *leopard*, *býk*, *rak*, *jež*, *skala*, *rybárík*, *sova*, *stehlík*, *sluka*, *bocian*, *hranostaj biely*, *had (Physiologus)*; *atribúty symboly*, *alegérie a prirovnania*, *kresťanské symboly*, *symboly Kristovho utrpenia*

Vták a had (Beatus Manchester, 1175)

Kristus pelikán (mozaika z kláštora Bohorodičky v Kykkos, Cyprus)

- *Kristove zbrane - *arma Christi***
- *Kristovo svetlo - *svetlo Kristovo***
- *Kristovo telo - *telo Kristovo***
- kristoverci - *chlystovia***